

Beleid aanmelding, toelating, weigering, schorsing, verwijdering en verwijzing van leerlingen

27-05-2015

A Inleiding

1. Doelstelling van dit beleidsplan

Met dit plan biedt Eenbes Basisonderwijs aan scholen, ouders en partners (kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, voortgezet onderwijs, SBO en SO) duidelijkheid over de procedures voor aanmelding, toelating, schorsing, verwijdering en verwijzing van onze leerlingen. Het doel van dit plan is om samenhang en inzicht te geven in de procedures om zo met de juiste communicatie en verwachtingen naar iedereen toe te kunnen werken. Dit uiteraard in het belang van het kind.

2. Begrippen

Vooraanmelding; het moment waarop ouders te kennen geven voor hun kind, jonger dan 3 jaar, interesse te hebben in een Eenbesschool (mondeling of schriftelijk). Het aanmeldingsformulier wordt hiervoor niet ingevuld.

Aanmelding; het moment waarop ouders/verzorgers hun kind schriftelijk aanmelden op de school van hun keuze. Zij kunnen hun kind aanmelden vanaf de leeftijd van drie jaar. Minimaal 10 weken voor de gewenste inschrijfdatum moet het kind schriftelijk aangemeld zijn, d.m.v. het door de Eenbes gehanteerde aanmeldingsformulier.

Toelating; het moment waarop de school de ouders/verzorgers laat weten dat (en waar) hun kind geplaatst gaat worden.

Tijdelijke plaatsing; het tijdelijk toelaten van een kind op de aanmeld-school, onder voorwaarden, totdat over definitieve toelating of weigering beslist kan worden, toegepast in afwachting van nadere informatie over het kind.

Inschrijving; het moment waarop het kind daadwerkelijk start op een Eenbes-school, op basis waarvan de bekostiging geregeld wordt (meestal is dit na de 4^e verjaardag, op de eerst mogelijke schooldag).

Weigering; het niet toelaten van een kind tot de Eenbes basisschool van aanmelding, schriftelijk aan de ouders/verzorgers kenbaar gemaakt, met redenen omkleed. Er is wel zorgplicht zodat vervolgens de procedure van verwijzing start.

Time-out; pedagogische maatregel om een kind (en de leerkracht en de klas) een moment van bezinning te geven na een incident, waarbij het kind op school onder toezicht blijft maar tijdelijk buiten de eigen klas.

Schorsing; ordemaatregel waarbij het kind tijdelijk te toegang tot de school wordt ontzegd, schriftelijk kenbaar gemaakt aan de ouders/verzorgers.

Verwijdering; een eenzijdige rechtshandeling van het bevoegd gezag van een school, waarbij het kind de verdere toegang tot de school wordt ontzegd, schriftelijk kenbaar gemaakt aan

de ouders/verzorgers. Er is sprake van verwijdering, wanneer het bevoegd gezag het kind niet langer ingeschreven wenst te hebben.

Verwijzing; alle handelingen die een Eenbes-school verricht om het kind op een andere school (andere BaO, SBaO, MKB, SO, VO) te plaatsen.

Bevoegd gezag; de bestuurder van Eenbes basisonderwijs, dan wel de directeur van een Eenbes basisschool (indien de betreffende beslissing aan hem/haar gemandateerd is).

3. Bronnen

Onze bronnen voor dit beleidsplan zijn:

- Wet op het primair onderwijs
- Wet Passend Onderwijs
- Vreemdelingenwet 2000
- Wet op Expertisecentra

B Aanmelding, toelating en weigering

1. Passend onderwijs en de aanmeldingsprocedure

Vanaf 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Eenbes Basisonderwijs krijgt hiermee de zorgplicht voor alle leerlingen uit hun regio. Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en die school heeft de taak om het kind een passende onderwijsplek te bieden of samen met de ouders een passende plek te zoeken. Uitgangspunt daarbij is:

- Alle kinderen krijgen zo 'passend mogelijk' onderwijs, waarbij wordt gekeken naar de onderwijsbehoeften en talenten van de leerlingen;
- Kinderen gaan naar reguliere basisscholen en hebben een onderwijsplek nabij huis, tenzij speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs noodzakelijk is;
- Alle kinderen verdienen een plek in het onderwijs: geen thuiszitters.

2. Algemene uitgangspunten toelatingsbeleid

Ouders hebben een keuzevrijheid: zij zoeken een school die het beste aansluit bij hun eigen opvattingen en ideeën over goed onderwijs en die zij het beste vinden aansluiten bij aard en karakter van hun kind (levensbeschouwelijke, pedagogische en didactische uitgangspunten). In principe zijn alle kinderen welkom op één van de scholen ressorterend onder het bevoegd gezag van Eenbes Basisonderwijs. Er wordt geen onderscheid gemaakt op grond van cultuur of handicap. Er wordt in principe ook geen onderscheid gemaakt op grond van levensbeschouwing. Echter, ouders en leerlingen dienen de bijzondere grondslag van de school te onderschrijven of te respecteren.

De (on) mogelijkheden van de individuele basisschool zijn bepalend voor de toelating van een kind. Hierbij wordt gekeken naar:

- de capaciteiten van het team in relatie tot de gewenste zorg van het kind;
- de groepsgrootte;
- de groepssamenstelling;
- de beschikbare huisvesting;
- de beschikbare personeelsformatie.

In principe zijn alle kinderen welkom op een van de Eenbes basisscholen. Dit betekent dat wij ons best doen om alle aangemelde leerlingen te plaatsen.

Ouders ontvangen een schriftelijke mededeling, met redenen omkleed, van het besluit indien een kind niet wordt toegelaten. Vervolgens wordt in overleg met ouders gezocht naar een andere basisschool of een school voor S(B)O. Eenbes basisonderwijs heeft immers zorgplicht.

De toelating tot de school is niet afhankelijk van het houden van rechtmatig verblijf in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000.

De toelating van een kind mag niet afhankelijk zijn van een financiële bijdrage van de ouders.

Leerlingen zijn verplicht met alle activiteiten, verband houdende met de identiteit van de school, mee te doen. Uitsluitingen, bijvoorbeeld van het bijwonen van vieringen en godsdienstlessen zijn, behoudens de uitzonderingen in artikel 58 WPO, niet mogelijk.

Eenbes basisscholen hebben zich verdiept in de procedures en hebben in de schoolgids en op de website aangegeven welke mogelijkheden de school biedt. Dit doen zij door het tonen van hun school-ondersteuningsprofiel. Eenbes-scholen bieden geen aanmeldingsformulier aan via de website of een openbaar postvak.

3. Procedure aanmelden van een nieuwe leerling

De procedure voor het aanmelden van een nieuwe leerling, zoals dat gecommuniceerd moet worden door de school aan de ouders/verzorgers:

Wanneer u uw kind op een van onze scholen wilt aanmelden, dient een aantal stappen doorlopen te worden. De procedure ziet er als volgt uit:

Voor ouders/verzorgers van kinderen waarbij verwacht wordt dat extra ondersteuning niet nodig zal zijn (het merendeel van de kinderen):

- ✓ U maakt een afspraak voor een kennismakingsgesprek en rondleiding.
- ✓ Indien u al één of meer kinderen op school heeft en uw kind geen extra ondersteuning nodig heeft wordt overgegaan tot aanmelding en vult u een aanmeldingsformulier in.
- ✓ U ontvangt binnen zes weken een bericht over de toelating.
- ✓ Op het moment dat uw kind daadwerkelijk op school start, ondertekent u het inschrijfformulier en is uw kind officieel leerling op de betreffende school.

Voor ouders van kinderen waarbij verwacht wordt dat extra ondersteuning wel noodzakelijk zal zijn (een klein deel van de kinderen):

- ✓ U maakt een afspraak voor een kennismakingsgesprek en rondleiding. Tijdens dit gesprek geeft u aan dat u verwacht dat uw kind extra ondersteuning nodig heeft. Het kan ook voorkomen dat de directeur, naar aanleiding van de informatie in het gesprek, aangeeft dat uw kind wellicht in aanmerking komt voor extra ondersteuning.
- ✓ School onderzoekt in dat geval op basis van 'de vijf velden' of en welke extra ondersteuning nodig is. Hierin worden al bekende onderzoeksgegevens en informatie van ouders meegenomen. De school heeft zes weken de tijd voor deze onderzoeksfase (+ 4 weken verlenging is mogelijk, zie volgende hoofdstuk)

De vijf velden zijn:

1. Hoeveelheid aandacht/handen in de klas
 2. Onderwijsmaterialen
 3. Ruimtelijke omgeving
 4. Expertise
 5. De samenwerking met externe organisatie
- ✓ Wanneer hierna blijkt dat uw kind extra ondersteuning nodig heeft, gaat de zorgplicht in. Dit betekent dat in overleg met u bekeken wordt welke ondersteuning uw kind nodig

heeft en waar deze het best ingezet kan worden. Dit kan op de basisschool van uw keuze (met extra middelen en expertise), een andere reguliere basisschool, of op een school voor S(B)O. De school onderzoekt altijd eerst of zij zelf een passend aanbod kan bieden. Dat gebeurt op basis van de 'Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte'. Daarbij spelen 3 factoren een belangrijke rol:

- de (on)mogelijkheden van het kind
- de (on)mogelijkheden van de school
- de wensen van de ouders

Als de plaatsing een onevenredige belasting vormt voor de school, wordt in samenspraak met u naar een andere passende plek gezocht.

✓ Wanneer sprake is van een mogelijke verwijzing naar het S(B)O, wordt in overleg met de partijen (ouders, school en expert) een overeenkomst opgesteld waarmee een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) kan worden aangevraagd.

Bij een kind met extra ondersteuningsbehoefte wordt halfjaarlijks geëvalueerd of de school waar het kind onderwijs volgt nog steeds de juiste plek is om optimaal te begeleiden in het ontwikkelingsproces.

Algemene opmerking:

- Bij Passend Onderwijs gaan we uit van tijdig signaleren en preventief handelen; daarmee is de bovenstaande procedure van kennismaking, aanmelding, toelating, plaatsing en inschrijving essentieel.
- Met preventief handelen wil de Eenbes juist bereiken dat kinderen, indien er sprake is van extra ondersteuning, deze tijdig krijgen op een plek die bij hen past.
- Een plek waar zij zich optimaal kunnen ontwikkelen, omdat wij hen kunnen bieden wat zij nodig hebben.

De regie van deze aanmeldingsprocedure ligt bij de directeur van de school van voorkeur. Kinderen mogen vanaf de leeftijd van 3 jaar schriftelijk aangemeld worden. Binnen Eenbes Basisonderwijs kan dit schriftelijk aanmelden pas, nadat een gesprek tussen betrokkenen heeft plaatsgevonden. Wanneer leerlingen jonger zijn komen zij op de lijst van vooraanmeldingen. Als er geen sprake is van extra ondersteuning, geldt de reguliere aanmeldingsprocedure.

4. Procedure toelating van een kind

Een Eenbes basisschool mag besluiten om een aanmelding niet in behandeling te nemen als de ouders niet voldoende gegevens overleggen die nodig zijn voor de aanmelding of de voorbereiding van de toelatingsbeslissing, mits de ouders de gelegenheid hebben gehad om ontbrekende gegevens aan te vullen.

Zo'n besluit om de aanmelding niet in behandeling te nemen, behoort de school te nemen binnen vier weken nadat de aanvullende gegevens zijn verstrekt of de termijn waarbinnen die gegevens konden worden aangevuld, is verlopen. Tot de gegevens zijn aangevuld, wordt de termijn om een beslissing over toelating te nemen, opgeschort.

De school (directeur, interne begeleider) brengt, indien noodzakelijk, de ondersteuningsbehoefte van het kind in beeld. De school heeft hiervoor 6 weken de tijd. Deze periode kan met 4 weken verlengd worden. Voor het in kaart brengen van de ondersteuningsbehoefte wordt het formulier met de 5 velden gebruikt. De directeur van de school beslist, in overleg met het team, over de toelating van een kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

Als een (oudere) leerling vanuit een andere school aangemeld wordt, gaat de directeur het gesprek met de ouders aan en onderzoekt de reden voor de gewenste overgang naar de nieuwe school. Daarna vraagt de directeur of de interne begeleider informatie op bij de

huidige school. Zolang blijft de "oude" school verantwoordelijk voor (het onderwijs aan) de leerling. Bij gerede twijfel over de overgang informeren Eenbes-directeuren elkaar binnen een gemeente om "shoppen" te voorkomen in het belang van het kind.

De 5 velden worden ingevuld om de ondersteuningsvraag van het kind in beeld te brengen. Daarmee wordt objectief nagegaan of de school de zorg kan bieden, gelet op het ondersteunings-profiel van de school en de samenstelling van de groep waarin het kind zou komen. De directeur van de school beslist, in overleg met het team, over de toelating van een kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

Indien een kind toelaatbaar wordt geacht, wordt het aanmeldingsformulier tijdens het kennismakingsgesprek na de rondleiding ingevuld. De directeur van de ontvangende school stuurt vervolgens een bewijs van inschrijving naar de school van herkomst. Indien het aanmeldingsformulier door beide ouders ondertekend terug ontvangen is en het kind daadwerkelijk op school begonnen is, is er sprake van inschrijving.

De directeur van de (nieuwe) Eenbesschool controleert of uitschrijving op de voormalige basisschool heeft plaats gevonden.

Inschrijving van een toekomstige leerling in een minder geschikte periode (december/ laatste weken van het schooljaar) wordt in overleg met de ouders afgesproken.

Een toekomstige kleuter-leerling wordt, voorafgaande aan de definitieve inschrijving, zodra het de leeftijd van 3 jaar en 10 maanden heeft bereikt, in de gelegenheid gesteld kennis te maken met de school, de kinderen en de leerkracht. De kennismaking omvat minimaal 1 en maximaal 10 dagdelen. Definitieve inschrijving is mogelijk vanaf het vierde levensjaar. In het speciaal basisonderwijs bestaat, onder voorwaarde van goedkeuring door de inspectie, de mogelijkheid om op speciale gronden een leerling toe te laten vanaf de leeftijd van 3 jaar en 6 maanden.

De school van herkomst is verplicht een onderwijskundig rapport van de leerling aan te leveren aan de nieuwe school van het kind. (Art.42 WPO)

5. Procedure weigering van een kind

Er is sprake van een weigering wanneer het bevoegd gezag het verzoek van de ouders afwijst om hun kind (op een bepaald tijdstip) toe te laten tot de school. Dit geldt zowel voor het regulier en speciaal basisonderwijs als voor de scholen die vallen onder de WEC.

Plaatsing op een wachtlijst is dus ook weigering.

De volgende gronden kunnen leiden tot weigering:

- De groep is vol, mede gezien vanuit de ondersteuningsbehoefte van het kind;
- Godsdienst en levensbeschouwing.

In de bovenstaande situaties vervalt de zorgplicht voor de school.

Deze weigeringsgronden staan los van het school-ondersteuningsprofiel.

In de onderstaande situaties is er wel sprake van (gedeelde) zorgplicht voor de school.

- De school kan de nodige ondersteuning niet bieden;
- Ernstige verstoring van de rust en orde dreigt;
- Een toelaatbaarheidsverklaring waarbij een kind wordt verwezen naar een school voor speciaal (basis)onderwijs, kan reden zijn om een kind niet toe te laten op een school.

De ondersteuningsbehoefte van een kind kan reden zijn om een kind niet toe te laten tot de school indien aantoonbaar is, op basis van het ondersteuningsprofiel van de school, dat de benodigde zorg door de school niet geboden kan worden.

Een weigering vanwege een te verwachten ernstige verstoring van rust en orde is mogelijk. Het kan dan gaan om het gedrag van het kind, maar ook om het gedrag van de ouders. In een dergelijk geval is het kind vaak afkomstig van een andere school, die de leerling verwijderd. Het verzoek om toelating maakt deel uit van de verwijderingsprocedure van die andere school. Het bevoegd gezag dat over het verzoek om toelating beslist, moet motiveren waarom de overtuiging bestaat dat door toelating van dit kind de orde en de rust op de nieuwe school verstoord zullen worden. De geldende gedragsregels op die school zijn het toetsingskader, samen met de vraag of de school, voor zover aan de orde, de vereiste opvang kan bieden en indien nodig daarvoor organisatorische en/of personele aanpassingen moet en kan doorvoeren. Er is hier sprake van gedeelde zorgplicht (zowel de "oude" school als de school van aanmelding).

Ouders dienen het inschrijfformulier geheel en naar waarheid in te vullen en te ondertekenen. Indien het formulier niet volledig en/of niet naar waarheid is ingevuld kan toelating worden uitgesteld.

6. Toelating en ouderbijdrage

Conform artikel 40 WPO, maar ook in de internationale verdrag-teksten is opgenomen dat het primair onderwijs kosteloos beschikbaar moet zijn. Er kan dus geen sprake zijn van een verplicht lidmaatschap van een school- of ouderraad waarvoor contributie wordt geheven. De toelating van een kind mag niet afhankelijk zijn van een financiële bijdrage van de ouders.

Het al dan niet heffen van een vrijwillige ouderbijdrage is een zaak van de aan de school verbonden ouderraad of oudervereniging.

7. Toelatingsbeleid

Het bevoegd gezag kan in voorkomende gevallen een specifiek toelatingsbeleid vaststellen. De medezeggenschapsraad van de betrokken school heeft daarbij een adviesbevoegdheid. Dat specifieke toelatingsbeleid dient samen te hangen met de specifieke omstandigheden van de school/scholen in kwestie.

C Time-out, schorsing en verwijdering

1. Opvoedkundige maatregelen

Wanneer een leerling de gedragsregels overtreedt die binnen de school gelden, dan kan hierop worden gereageerd met een opvoedkundige maatregel of een ordemaatregel.

Opvoedkundige maatregelen zijn pedagogische handelingen die beogen sociaal gewenst gedrag te bevorderen en de leerlingen te vormen. Voorbeelden van opvoedkundige maatregelen zijn het geven van strafwerk, een leerling na laten blijven of het gebruiken van een time-out. Omdat deze maatregelen de rechtssfeer van de leerling slechts zijdelings raken, gaat het hier om feitelijk handelen.

Dit betekent dat opvoedkundige maatregelen door een leerkracht aan een leerling kunnen worden opgelegd, conform de afspraken die in een school gelden. De leerkracht en de directeur beoordelen de maatregelen in relatie tot de overtreding. Het informeren van de ouders/verzorgers is ook ter beoordeling van de leerkracht en de directeur.

Eenbes Basisonderwijs wil in dit beleidsplan handreikingen voor de opvoedkundige maatregel "time-out" voor al hun scholen geven.

Handreiking Time-out

In geval van een time-out wordt de leerling voor een beperkte periode (maximaal 2 dagen) de toegang tot de eigen groep ontzegd. Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten, worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht. Van het incident en de motivatie wordt een verslag gemaakt.

De intentie van de time-out is aan de betrokken leerling – leerkracht – groep een periode van rust en bezinning te gunnen. Aangezien het een pedagogische maatregel is, is de maatregel tijdelijk en is het gesprek met de leerling (en de ouders) gericht op het behoud van de relatie met de leerkracht en de groep. Handhaving op de school is het uitgangspunt. De leerling blijft tijdens de time-out op school aanwezig, onder toezicht en krijgt onderwijs aangeboden.

Eenbes basisonderwijs stelt scholen in staat de time-out-periode te verlengen naar meer dan 2 dagen, in samenspraak met het Expertise Centrum, indien dat in het belang is van het kind. Er is dan sprake van een arrangement op de eigen school. Overleg in de driehoek leerling, ouders, school is voorwaarde voor dit arrangement.

Herhaalde ernstige ordeverstoringen en het geen positief effect geven van time-outs kan tot het overgaan tot ordemaatregelen leiden.

2. Ordemaatregelen

Omdat ordemaatregelen de rechtspositie van leerlingen raken, geldt dat uitsluitend het bevoegd gezag gerechtigd is tot het opleggen van een ordemaatregel.

Ordemaatregelen zijn in oplopende mate van zwaarte:

- De schriftelijke berisping, beslissing gemandateerd aan de directeur van de school, CVB hoeft niet geïnformeerd te worden, wel vastlegging in het dossier van de betreffende leerling;
- De overplaatsing naar een parallelklas, beslissing gemandateerd aan de directeur van de school, CVB hoeft niet geïnformeerd te worden, wel vastlegging in het dossier van de betreffende leerling;
- Schorsing, beslissing gemandateerd aan de directeur van de school, CVB wordt op basis van het leerlingdossier met motivatie geïnformeerd;
- Verwijdering, het voorgenomen besluit wordt door de directeur voorgelegd aan het CVB, beslissing ligt bij het CVB, inspectie wordt met motivatie geïnformeerd, vastlegging in het dossier van de betreffende leerling.

Voordat het bevoegd gezag tot schorsing of verwijdering overgaat, kan het ervoor kiezen om eerst een schriftelijke waarschuwing voor een schorsing of verwijdering te geven. Het bevoegd gezag (directeur of CVB) is vrij in zijn beslissing of, en zo ja welke, ordemaatregel het wil nemen. Dit is afhankelijk van de zwaarte van de overtreding.

Bij de beslissing om al dan niet over te gaan tot het opleggen van een ordemaatregel, dienen alle relevante omstandigheden van het geval te worden meegewogen. Wil het bevoegd gezag overgaan tot het opleggen van een ordemaatregel, dan is het onder andere van belang dat:

- Er een evenredige verhouding bestaat tussen de overtreding die de leerling heeft begaan en de ordemaatregel die wordt opgelegd (proportionaliteit);
- De leerling enige mate van schuld heeft gehad aan de normschending;

- De ordemaatregel door het bevoegd gezag wordt opgelegd conform de procedurele regels die hiervoor gelden.

De ordemaatregelen "schriftelijke berisping" en "overplaatsing naar een parallelklas" zijn ter beoordeling van de directeur, in samenspraak met de leerkracht. Deze maatregelen kunnen voldoende zijn maar ook de opmaat vormen naar zwaardere ordemaatregelen (waarschuwing). Daarom is het een dwingende afspraak voor Eenbes-scholen om:

- De toedracht en de besluitvorming en de communicatie rondom deze ordemaatregelen goed vast te leggen in het leerlingdossier;
- Voorafgaand aan de uitvoering van de ordemaatregelen met de ouders gesproken te hebben, hun verweer gehoord en vastgelegd te hebben (hoor en wederhoor);
- De effecten van de ordemaatregelen concreet vast te leggen;
- Een waarschuwing op te nemen voor het geval van herhaling.

Indien deze ordemaatregelen geen gewenst effect hebben, kan de school overgaan tot de twee zwaarste ordemaatregelen: schorsing en verwijdering van een leerling. Dit raakt de rechtspositie (leerplichtwet en recht op onderwijs) van de leerling en ouders/verzorgers.

3. Schorsing van een leerling

Wanneer het bevoegd gezag besluit om een leerling te schorsen, dan betekent dit dat de leerling tijdelijk het recht op deelname aan het onderwijs wordt ontzegd. Schorsing moet worden gezien als een ultieme mogelijkheid voor de school om aan een leerling een waarschuwing te geven voor bepaald ontoelaatbaar gedrag.

Er is pas sprake van een schorsing indien een leerling voor ten minste één dag wordt uitgesloten van het recht op deelname aan het onderwijs. De duur van de schorsing zal in verhouding moeten staan tot de aard en de ernst van de overtreding.

Schorsing is geregeld in artikel 40c WPO en artikel 40a WEC. In deze artikelen is bepaald dat het bevoegd gezag met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week kan schorsen. Het besluit tot schorsing moet schriftelijk aan de ouders bekend worden gemaakt. Duurt de schorsing langer dan één dag, dan moet het bevoegd gezag de Onderwijsinspectie schriftelijk en met opgave van redenen van de schorsing in kennis stellen.

De directeur van een Eenbes-school hoort voorafgaand aan het schorsingsbesluit de ouders hierover. Als de omstandigheden zodanig zijn (ernstige inbreuk op de veiligheid) dat het bevoegd gezag de leerling per direct moet schorsen, worden de ouders na het schorsingsbesluit gehoord. De schorsingsdagen worden gebruikt om met de ouders (en het kind) in gesprek te gaan om de ernst van de situatie en het karakter van de waarschuwing te onderstrepen en afspraken te maken over het vervolgtraject.

In het schorsingsbesluit neemt het bevoegd gezag de redenen van schorsing, de ingangsdatum van de schorsing en de duur van de schorsing op.

Voor Eenbes-scholen geldt dat als de ouders het niet eens zijn met de inhoud van het schorsingsbesluit, zij dit besluit kunnen aanvechten bij de burgerlijke rechter.

Bij schorsing blijft de onderwijskundige relatie met de leerling in tact. Dit betekent dat de school maatregelen dient te nemen om te voorkomen dat de geschorste leerling een onderwijsachterstand oploopt gedurende de periode van schorsing. Dat betekent in de meeste gevallen dat de leerling werk mee naar huis krijgt.

4. Procedure voor verwijdering van een leerling

Verwijdering van een leerling is een ordemaatregel die een directeur slechts in het uiterste geval en uiteraard uiterst zorgvuldig moet nemen. Er moet sprake zijn van ernstig

wangedrag en een onherstelbaar verstoorde relatie tussen leerling en school en/of ouder en school.

De verwijdering van een leerling is geregeld in artikel 40 lid 11 en artikel 63 WPO. Verwijdering kan worden aangemerkt als een eenzijdige rechtshandeling van het bevoegd gezag van een school, waarbij aan een leerling de verdere toegang tot de school wordt ontzegd. Er is sprake van verwijdering, wanneer het bevoegd gezag de leerling niet langer ingeschreven wenst te hebben.

Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders. Daarom beslist niet de directeur of de locatieleider over de verwijdering, maar het bevoegd gezag. De schoolleiding is zelf meestal betrokken geweest bij de voorbereiding van het besluit door middel van gesprekken met de ouders en het team. Er kan een vertrouwensbreuk met de ouders/verzorgers zijn en daarmee kan de directeur/locatieleider 'partij' zijn in de kwestie. Het bevoegd gezag staat in het algemeen op grotere afstand van de dagelijkse praktijk en kan de kwestie dus ook met die afstand beoordelen. Dit kan een zorgvuldige besluitvorming bevorderen, iets waar de rechter, gezien de zwaarte van de maatregel, grote waarde aan hecht.

Verwijdering kan voor de leerling verstrekkende gevolgen hebben. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn ontwikkelingsproces en er bestaat het risico van een terugslag op zijn verdere ontwikkeling. Voor de rechter is het daarom van groot belang dat het verwijderingsbesluit aangeeft hoe het bevoegd gezag een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven. Die belangen kunnen per geval verschillen.

Er bestaan voor het bevoegd gezag in principe drie (groepen van) gronden om een leerling te verwijderen:

- De school kan niet (meer) aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling voldoen.
- Er is sprake van ernstig wangedrag van de leerling of de ouders.
- Het gedrag van de leerling of de ouders is in strijd met de grondslag van de school.

Het bevoegd gezag en daarmee de school behoudt gedurende de procedure de zorgplicht over de betreffende leerling.

Verwijdering op basis van de ondersteuningsbehoefte van het kind

Hoewel de wettelijke term "verwijdering" gebruikt wordt, is hier in principe sprake van verwijzing naar een geschiktere, meer passende school. Zie hoofdstuk E van dit document.

Om te bepalen welke beslissingsruimte het bevoegd gezag heeft, is het van belang vast te stellen of:

- De leerling formeel thuishoort in of toelaatbaar is tot het speciaal (basis)onderwijs dan wel;
- De leerling formeel thuishoort in het reguliere basisonderwijs.

Voor leerlingen die al onderwijs volgen op een school, maar die inmiddels extra ondersteuning behoeven, geldt dat de school eerst zelf moet proberen om de gevraagde ondersteuning te bieden. Wanneer het bevoegd gezag deze ondersteuning niet zelf kan bieden, moet het voor een plek op een andere school zorgen.

Over een dergelijke beslissing moet overleg worden gevoerd met de ouders van de leerling. Het bevoegd gezag heeft hierbij te maken met een onderzoekplicht ter beoordeling van de vraag of de school aan de ondersteuningsbehoefte kan voldoen. Uit jurisprudentie volgt dat

het bevoegd gezag de volgende onderdelen in zijn onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte kan betrekken:

- De aard van de handicap en de daaruit voortvloeiende onderwijsbeperking;
- De beschikbare formatie en expertise van de leerkrachten;
- De mogelijkheid om alle leerlingen de vereiste aandacht te geven;
- De beschikbare externe hulp;
- Afstemming tussen de benodigde ondersteuning van de leerling en de beschikbare ondersteuning.

Voorts moet het bevoegd gezag het school-ondersteuningsplan in zijn onderzoek betrekken. De school zal elk geval afzonderlijk moeten bekijken en het belang van het kind tegen dat van de school afwegen. Van belang is vooral dat deze afwegingsprocedure zorgvuldig is en dat adviezen deskundig, onafhankelijk en zoveel mogelijk eenduidig zijn. Bovendien moet de stem van de ouders voldoende worden gehoord.

Verwijdering op basis van ernstig wangedrag van het kind of de ouders

Van wangedrag kan in uiteenlopende situaties sprake zijn: (herhaaldelijk) schoolverzuim, overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme dan wel seksuele intimidatie. Verwijdering is een sanctie.

Ook het wangedrag van ouders, zoals (herhaalde) intimidatie van leerkrachten, kan een reden zijn om een leerling te verwijderen. Of het bevoegd gezag tot verwijdering kan overgaan, hangt van de omstandigheden van het geval af. Er is geen algemene lijn. Het wangedrag

moet in elk geval ernstig zijn.

Procedureel is het volgende van groot belang:

- Er zijn gedragsregels hoe het bevoegd gezag met wangedrag omgaat en wanneer de grens voor verwijdering is bereikt;
- Deze regels zijn toegankelijk op de website en in de school voor ouders en leerlingen;
- (Lichtere) maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (schorsing, gedragsafspraken);
- De leerling/ouders is/zijn gewaarschuwd dat bij eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan, met uitzondering van situaties die onmiddellijk tot verwijdering aanleiding geven.

Wanneer de leerling (of zijn ouders) ondanks eerdere gedragsafspraken en ondanks een laatste waarschuwing zijn gedrag niet verbetert, kan het bevoegd gezag, afhankelijk van de omstandigheden, tot verwijdering overgaan.

Een licht vergrijp kan door herhaling uitgroeien tot ernstig wangedrag. Daarnaast is wangedrag denkbaar waarbij onmiddellijke verwijdering is geboden, zonder de genoemde eerdere maatregelen of voorafgaande waarschuwing. Dit geldt alleen in zeer ernstige gevallen.

In alle gevallen telt dat een school aangesloten bij Eenbes basisonderwijs zich inspant voor een warme overdracht van de leerlinggegevens naar de volgende school om een goede start voor de leerling mogelijk te maken.

In geval van een toetsing door de rechter is van groot belang dat het bevoegd gezag bij zijn besluit een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven. Verwijdering kan voor de leerling immers verstrekende gevolgen hebben. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn ontwikkelingsproces en er kan zich een terugslag op zijn verdere ontwikkeling voordoen. Dit

geldt zeker wanneer de verwijdering plaatsvindt in de periode waarin besloten wordt over de overgang naar een volgende groep of naar het voortgezet onderwijs. Voor de school kan van belang zijn dat zonder verwijdering de rust en de veiligheid op de school niet langer gegarandeerd kunnen worden. Het is raadzaam in de verschillende stadia van de procedure de Inspectie voor het Onderwijs te raadplegen. De rechter vindt het belangrijk dat deze heeft ingestemd met het voornemen tot verwijdering over te gaan.

Als een leerling niet weet wat de regels van de school zijn, kan de leerling niet op grond van overtreding van die regels worden verwijderd. Verwijdering dient daarom gebaseerd te zijn op een schoolreglement dat regels en grenzen stelt aan het gedrag van leerlingen (en personeel) en aangeeft wanneer het bevoegd gezag sancties kan opleggen. Deze sancties moeten worden omschreven, evenals de besluitvormingsprocedure. Bij een rechtelijke toetsing is dit een belangrijk element. Een besluit tot verwijdering dat zijn basis vindt in zo'n beleid, maakt een aanzienlijk grotere kans om de gerechtelijke toets te doorstaan. Het is essentieel dat dit beleid voor iedereen kenbaar is, ook voor de ouders, bijvoorbeeld door opname in de schoolgids of door uitreiking bij de aanvang van het schooljaar. Verwijdering in afwijking van het beleid is niet onmogelijk, maar vergt een zwaardere motivering.

Verwijdering op basis van de grondslag van de school

Onder bepaalde omstandigheden kan het bevoegd gezag een leerling verwijderen, omdat diens gedrag wezenlijk in strijd is met de grondslag van de school. Ook het verzuim van godsdienstlessen, terwijl die lessen statutair essentieel zijn voor de grondslag, kan een reden voor verwijdering zijn. De vrijheid van onderwijs geeft deze ruimte. Voorwaarde is dat het verwijderingsbesluit is terug te voeren op een consistent beleid. Deze verwijderingsgrond kan alleen worden toegepast door bijzondere scholen en niet door openbare scholen.

Procedure voor verwijdering basisonderwijs en speciaal basisonderwijs

Hoewel de wettelijke term "verwijdering" gebruikt wordt, is hier in principe sprake van verwijzing naar een geschiktere, meer passende school.

De onderstaande procedure gaat er nadrukkelijk van uit dat het gestelde in de voorgaande paragrafen reeds in acht is genomen.

1 | Vraag, alvorens tot verwijdering te besluiten, de mening van de betrokken groepsleraar, die van het team en ook van de Inspectie van het Onderwijs. Geeft dit (vastgelegde) gesprek geen aanleiding een laatste keer te proberen de situatie op te lossen, besluit dan formeel tot verwijdering en zet de verwijderingsprocedure in gang.

Voorgescreven is dat er eerst wordt besloten tot een voornemen tot verwijdering en dat er daarna een besluit tot verwijdering wordt genomen. Het verdient aanbeveling reeds het wettelijk verplichte onderwijskundig rapport over de leerling opgesteld te hebben.

2 | Nodig de ouders schriftelijk uit voor een gesprek waarin wordt gesproken over het voornemen van de school om over te gaan tot verwijdering. Maak in de uitnodiging het voornemen tot verwijdering kenbaar met de onderbouwing van dit voornemen. Het schoolbestuur en de ouders zullen de voorgaande periode geregeld met elkaar gesproken hebben. Door dit gesprek weten de ouders dat het bevoegd gezag niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken en dat er een nieuwe fase in werking treedt die op verwijdering is gericht. Onderbouw het voornemen en geef aan waarom het belang van de ouders en de leerling moet wijken voor het belang van de school. Geef de reden en het doel van het gesprek aan, maar beschrijf ook de verdere procedure, zoals de mogelijkheden om na de schriftelijke mededeling en na een definitief besluit daartegen bezwaren kenbaar te maken. Het gesprek dient om van de ouders te vernemen wat zij van de voorgenomen verwijdering vinden. Licht het voornemen zo nodig toe. Maak z.s.m. een verslag van het

gesprek en geef ouders nog de gelegenheid schriftelijk op het voornemen tot verwijdering en de inhoud van het verslag te reageren binnen een korte termijn. Deze documenten zijn belangrijk voor het dossier, m.n. indien het uitdraait op een procedure bij de rechter.

3 | Vormt het gesprek met de ouders geen aanleiding om van het voornemen af te zien, bericht dit dan schriftelijk en onderbouwd, met verwijzing naar het gesprek, aan de ouders en het personeel.

4 | Voor alle gronden van verwijdering geldt dat het bevoegd gezag slechts definitief tot verwijdering over kan gaan als een andere school bereid is om de leerling toe te laten. Dit betekent dat het bevoegd gezag een resultaatsverplichting heeft en op zoek moet gaan naar een andere school voor de te verwijderen leerling. Dit is onderdeel van de zorgplicht van de school.

Het bevoegd gezag benadert alle scholen die op een redelijke afstand van de eigen school zijn gelegen. Kan het bevoegd gezag geen andere school vinden, dan kan het bevoegd gezag het definitieve verwijderingsbesluit niet nemen. Dat kan pas als een andere school bereid is gevonden de leerling op te nemen.

In het definitieve verwijderingsbesluit moet het bevoegd gezag aangeven wat de grond voor verwijdering is. De redenen voor verwijdering worden gemotiveerd in het verwijderingsbesluit. Van belang is dat het bevoegd gezag in het verwijderingsbesluit een afweging maakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven. Daarnaast moet in het verwijderingsbesluit staan welke school bereid is om de leerling toe te laten en wat de datum van verwijdering is. Voorts geldt zowel voor openbare als bijzondere scholen dat in het verwijderingsbesluit een bezwaarclausule opgenomen moet worden, waarin staat vermeld dat als de ouders het er niet mee eens zijn, zij de mogelijkheid hebben om binnen zes weken na dagtekening van het besluit een bezwaarschrift in te dienen bij het bevoegd gezag.

Geschil over verwijderingsbesluit

Bij een geschil over de verwijdering van een leerling, kunnen ouders ervoor kiezen om een bezwaarprocedure bij het bevoegd gezag te volgen of andere juridische stappen te ondernemen.

In geval van een bezwaar bij het bevoegd gezag moet het bezwaarschrift binnen zes weken nadat het verwijderingsbesluit is genomen, zijn ingediend. Vervolgens dient het bevoegd gezag binnen vier weken een beslissing op het bezwaar te nemen. Zij kunnen daarnaast overigens ook rechtsreeks naar de rechter en dat gebeurt dan veelal via een kort geding procedure.

Ouders van een kind dat op een bijzondere school zat, kunnen de beslissing op bezwaar ook aanvechten bij de civiele rechter. Ouders kunnen er ook voor kiezen om een geschil aanhangig te maken bij de Geschillencommissie passend onderwijs. Alle scholen en samenwerkingsverbanden dienen aangesloten te zijn bij deze commissie. De termijn voor het indienen van het verzoekschrift is zes weken. Dit betekent dat ouders het schriftelijk verzoek binnen zes weken na de bekendmaking van het verwijderingsbesluit moeten indienen bij de commissie. De Geschillencommissie brengt op verzoek van de ouders binnen tien weken een advies uit aan het bevoegd gezag, rekening houdend met het school-ondersteuningsprofiel en het ondersteuningsplan. Het gaat hier om een niet-bindend advies waartegen geen bezwaar of beroep kan worden ingesteld.

Indien een geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie, neemt het bevoegd gezag de beslissing op bezwaar pas nadat de commissie uitspraak heeft gedaan. De termijn voor het nemen van de beslissing op bezwaar wordt dan opgeschort.

Voordat de ouders naar de Geschillencommissie gaan, kunnen zij als tussenstap de Onderwijsconsulenten inschakelen. Onderwijsconsulenten kunnen bemiddelen in de fase waarin nog geen geschil aanhangig is bij de commissie.

De laatste optie die ouders hebben, is een oordeel vragen bij het College voor de Rechten van de Mens. Dit kan als zij van mening zijn dat het bevoegd gezag bij de verwijdering een verboden onderscheid heeft gemaakt of discrimineert. De uitspraken van het College voor de Rechten van de Mens zijn niet bindend, maar worden meestal wel opgevolgd door het bevoegd gezag.

D Extra ondersteuning en arrangeren

Wanneer de basisondersteuning ontoereikend blijkt te zijn voor de ondersteuningsvraag van de leerling, is er sprake van extra ondersteuning en wordt er gearrangeerd. Met arrangeren wordt het proces bedoeld waarin de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van het kind (en de leerkracht) wordt gematcht met het aanbod. De ondersteuningsbehoefte van de leerling wordt in kaart gebracht op basis van de vijf velden. Daarna wordt bekeken waar deze ondersteuningsbehoefte het beste ingevuld kan worden. Dit is dus altijd vraaggestuurd. Het uiteindelijke arrangement is echter altijd zo dichtbij, licht en kort als mogelijk en wordt met ouders besproken. Dus in principe wordt het arrangement op de eigen school ingezet en anders in de eigen wijk/gemeente.

Wanneer er sprake is van extra ondersteuning dient er altijd, binnen 6 weken, een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld te worden. Over dit OPP dient op overeenstemming gericht overleg gevoerd te worden met ouders. Ouders hebben hierbij instemmingsrecht op het handelingsdeel van dit OPP.

E Verwijzing van een leerling

1. Verwijzing naar het S(B)O

In een enkel geval zal er verwezen dienen te worden naar het S(B)O. In principe, hoge uitzonderingsgevallen daargelaten, kan dit verwijzen t/m eind groep 6. Eenbes basisonderwijs handelt zo preventief mogelijk. Het zorgteam/expertisecentrum is altijd betrokken geweest in het proces naar verwijzing (een orthopedagoog of psycholoog en een tweede (wettelijke verplichte) deskundige hebben (schriftelijk) een positief advies gegeven over benodigde plaatsing in SBO of SO).

Om een leerling te kunnen verwijzen is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) van het samenwerkingsverband noodzakelijk. Allereerst wordt hiertoe een triade opgesteld. Deze bestaat uit de verwijzende school, de ouder(s) en de ontvangende school. Wanneer alle partijen het eens zijn, wordt het formulier TLV ingevuld en opgestuurd naar het SWV. De leerling wordt dan verwezen.

Wanneer partijen geen overeenstemming kunnen bereiken kan advies gevraagd worden aan het samenwerkingsverband passend onderwijs. De vertrouwenspersoon en/of de klachtencommissie van het bestuur van de betreffende school kan geraadpleegd worden. Wanneer partijen het daarna nog niet eens zijn kan het geschil worden ingediend bij de landelijke geschillencommissie en daarna evt. bij de rechter. Wanneer partijen het eens zijn over de overeenkomst kan een TLV worden aangevraagd. Is dat niet het geval dan blijft de zorgplicht bij het bestuur van de 'verwijzende' school.

2. Verwijzing naar het VO

Binnen het samenwerkingsverband zijn afspraken gemaakt over de procedure m.b.t. de overdracht naar het voortgezet onderwijs. Deze afspraken worden door zowel primair als voortgezet onderwijs gevolgd. Hiertoe wordt jaarlijks een tijdpad opgesteld. Eenbes basisonderwijs conformeert zich aan deze procedure.

F Bijlagen

Wetsteksten en jurisprudentie waarop dit beleidsplan is gebaseerd

Artikel 23 Grondwet

Artikel 3 Leerplichtwet

Artikel 8 lid 5 Wet op het primair onderwijs
Artikel 9 lid 9 Wet op het primair onderwijs
Artikel 17d lid 8 Wet op het primair onderwijs
Artikel 18a lid 12 Wet op het primair onderwijs
Artikel 40 lid 2 Wet op het primair onderwijs
Artikel 40 lid 4 Wet op het primair onderwijs
Artikel 40 lid 5 Wet op het primair onderwijs
Artikel 40 lid 6 Wet op het primair onderwijs
Artikel 40 lid 7 Wet op het primair onderwijs
Artikel 40 lid 8 Wet op het primair onderwijs
Artikel 40 lid 9 Wet op het primair onderwijs
Artikel 40 lid 11 Wet op het primair onderwijs
Artikel 40 lid 12 Wet op het primair onderwijs
Artikel 42 Wet op het primair onderwijs
Artikel 58 Wet op het primair onderwijs
Artikel 58 lid 1 Wet op het primair onderwijs
Artikel 63 lid 2 Wet op het primair onderwijs
Artikel 63 lid 3 Wet op het primair onderwijs
Artikel 63 lid 4 Wet op het primair onderwijs
Artikel 65 Wet op het primair onderwijs
Artikel 65 lid 3 Wet op het primair onderwijs
Artikel 75 lid 4 Wet op het primair onderwijs

Artikel 40 lid 4 Wet op de expertisecentra
Artikel 40 lid 7 Wet op de expertisecentra
Artikel 40 lid 14 Wet op de expertisecentra
Artikel 40 lid 15 Wet op de expertisecentra
Artikel 40 lid 17 Wet op de expertisecentra
Artikel 40 lid 18 Wet op de expertisecentra
Artikel 40 lid 20 Wet op de expertisecentra
Artikel 41 Wet op de expertisecentra
Artikel 61 lid 3 Wet op de expertisecentra

Artikel 11 sub j Wet medezeggenschap op scholen

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State 19 april 1991
Jurisprudentie onderwijswetten 1991, 31
Jurisprudentie onderwijswetten 1991, 33
Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 16 november 2005